

Ελληνική Ένωση
για Ατλαντική και Ευρωπαϊκή Συνεργασία

Μέλος ΕΝΩΣΗΣ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ ΣΥΜΦΩΝΟΥ

www.gaaec.org

Διάλογος
Εκπαίδευση
Συνηγορία

Dialogue
Education
Advocacy

25ο Ετήσιο Διεθνές Συμπόσιο

*Σύγχρονες Προκλήσεις Ασφάλειας
στην Ευρώπη, την Μεσόγειο και την Ελλάδα:
Ο Ρόλος του NATO & της ΕΕ*

Περίληψη Εργασιών*

Την Παρασκευή, 9 Δεκεμβρίου 2016, πραγματοποιήθηκε στη Λέσχη Αξιωματικών Ενόπλων Δυνάμεων (Λ.Α.Ε.Δ), το **25^ο Ετήσιο Διεθνές Συμπόσιο της Ελληνικής Ένωσης για την Ατλαντική και Ευρωπαϊκή Συνεργασία (Ε.Ε.Α.Ε.Σ.)**, με το οποίο συμπληρώθηκαν είκοσι-πέντε (25) χρόνια συνεχούς λειτουργίας και δραστηριοτήτων της. Στο Συμπόσιο, το οποίο είχε επετειακό χαρακτήρα, συμμετείχαν Εκπρόσωποι της Κυβέρνησης και της Αντιπολίτευσης, Εκπρόσωποι πολιτικών κομμάτων, Στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, Στελέχη Επιχειρήσεων, Μέλη της Κοινωνίας των Πολιτών, Καθηγητές και Φοιτητές ΑΕΙ και ΤΕΙ, Δημοσιογράφοι και πλήθος κόσμου.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι μεγάλο μέρος των εργασιών παρακολούθησε σύσσωμη η ηγεσία των Ενόπλων Δυνάμεων με επικεφαλής τον Αρχηγό ΓΕΕΘΑ Ναύαρχο **κ. Ευάγγελο Αποστολάκη**, τον Αρχηγό ΓΕΝ Αντιναύαρχο **κ. Γεώργιο Γιακουμάκη**, τον Α΄ Υπαρχηγό ΓΕΣ Αντιστράτηγο **κ. Δημήτριο Θωμαΐδη**, καθώς και περισσότεροι από σαράντα (40) Ανώτεροι και Ανώτατοι Αξιωματικοί όλων των Επιτελείων. Επίσης, τις εργασίες παρακολούθησαν ο Διευθυντής του Στρατιωτικού Γραφείου της Προεδρίας της Δημοκρατίας Πτέραρχος **κ. Γρηγόριος Πρεζεράκος** ως Εκπρόσωπος της **Α.Ε. του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας** και ο Διευθυντής του Διπλωματικού Γραφείου του Πρωθυπουργού **κ. Ευάγγελος Καλπαδάκης**. Ακόμα, ο Γενικός Διευθυντής Πολιτικής και Εθνικής Άμυνας Πρέσβυς **κ. Τρύφων Παρασκευόπουλος**, ο Πρέσβυς **κ. Νικόλαος Πλεξίδας** Διευθυντής Διευθύνσεως ΝΑΤΟ του Υπουργείου Εξωτερικών, οι Πρέσβεις **κ.κ. Δέσποινα Λουρμπάκου** και **Παναγιώτης Στουρνάρας**, Διευθυντές αντίστοιχα των Διευθύνσεων ΟΗΕ και ΟΑΣΕ και πολλοί Έλληνες Πρέσβεις και Ανώτατοι Διπλωματικοί. Επιπλέον, Πρέσβεις και Εκπρόσωποι των περισσότερων Ξένων Πρεσβειών και Αντιπροσωπειών στην Αθήνα, όπως της Ιορδανίας, της Τουρκίας, της Πολωνίας, της Κροατίας, της Αυστραλίας, του Μαυροβουνίου, των ΗΠΑ, της Γαλλίας, της Ρουμανίας, της Εσθονίας, της Δανίας, της Ολλανδίας, της Ρωσίας, της Τυνησίας, της Νιγηρίας, του Ιράν, του Ιράκ, της Σερβίας, της Ισπανίας και των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων.

Εναρκτήρια Συνεδρίαση

Το Συμπόσιο άνοιξε ο Πρόεδρος της Ε.Ε.Α.Ε.Σ., **κ. Θεοδόσης Γεωργίου**, καλωσορίζοντας τους παρευρισκόμενους. Ο κ. Γεωργίου τόνισε την αναγκαιότητα στενότερης συνεργασίας μεταξύ ΝΑΤΟ και ΕΕ μπροστά στα νέα δεδομένα που προκύπτουν από την κρίση στην Ουκρανία, τη Συρία, το προσφυγικό και φυσικά το Brexit. Υπογράμμισε, επίσης, ότι η αισιοδοξία, με την οποία οι λαοί αντιμετώπιζαν τις καταστάσεις αμέσως μετά την πτώση του Βερολίνου και η διάθεση για συμμετοχή τους στους ευρωατλαντικούς θεσμούς έχει αντικατασταθεί από σκεπτικισμό. Παρόλ' αυτά, το ΝΑΤΟ και η Ευρωπαϊκή Ένωση συνεχίζουν να εμφορούνται από τα διδάγματα της εμπειρίας ότι, "Ευρωπαϊκή Ενότητα" και "Ευρω-Ατλαντική Συνεργασία" είναι αδιαχώριστες.

Επιπλέον υποστήριξε ότι, στις Δημοκρατίες δεν υπάρχουν μεγάλα ή μικρά σχέδια που μπορούν να επιτύχουν, χωρίς την υποστήριξη της κοινής γνώμης και επομένως η Συμμαχία και ο ρόλος της δεν αποτελούν εξαίρεση. Η υποστήριξη της κοινής γνώμης προσφέρει την νομιμοποίηση στις πράξεις αυτών που αποφασίζουν και έχει την δική της πολλαπλή δυναμική. Η υποστήριξη εντούτοις της κοινής γνώμης είναι απαραίτητο να προέρχεται ως αποτέλεσμα ενημέρωσης και διαλόγου. Αυτός είναι και ο ρόλος της Ε.Ε.Α.Ε.Σ. αλλά και όλων των αντίστοιχων Ατλαντικών Ενώσεων που λειτουργούν στις χώρες μέλη της Συμμαχίας.

Την συμβολή των ΜΚΟ και ιδιαίτερα της Ένωσης Ατλαντικού Συμφώνου (Atlantic Treaty Association, ATA) τόνισε στη συνέχεια και ο Ιταλός καθηγητής **κ. Fabrizio Lucifoli**, Πρόεδρος της ATA. Αναφέρθηκε επιπλέον στην προνομιακή σχέση συνεργασίας της ATA με τη Διεύθυνση της Δημόσιας Διπλωματίας του ΝΑΤΟ, η οποία έχει αναπτυχθεί εδώ και 60 χρόνια, συμβάλλοντας με τα προγράμματά της σημαντικά στην Ευρω-Ατλαντική Ασφάλεια και Άμυνα.

Η κα. **Ινώ Αφεντούλη**, Στέλεχος της Διεύθυνσης Δημόσιας Διπλωματίας του ΝΑΤΟ, αναφέρθηκε στην προοπτική στενότερης συνεργασίας της Ε.Ε. με το ΝΑΤΟ σε ένα ιδιαίτερα τεταμένο γεωπολιτικό περιβάλλον. Επεσήμανε ότι το ΝΑΤΟ, σήμερα, χρειάζεται περισσότερο από κάθε άλλη φορά. Υποστήριξε, επιπλέον, χαρακτηριστικά ότι «υπάρχουν πολλές ενδείξεις ότι ο κύκλος

σταθερότητας και ειρήνης των τελευταίων 25 ετών βάλλεται στα ανατολικά και τα νότια της συμμαχίας». Μίλησε, επίσης, «για τις σύγχρονες απειλές από μη κρατικές οντότητες, όπως το “Ισλαμικό Κράτος” αλλά και άλλες ομάδες». Πρόσθεσε δε, ότι «η Ελλάδα βρίσκεται στο επίκεντρο μιας πολύ ενδιαφέρουσας περιοχής από πλευράς γεωπολιτικής και επιρροών». Παράλληλα, εμφανίστηκε προβληματισμένη, επειδή η ελληνική κοινή γνώμη δεν είναι επαρκώς ενημερωμένη για τους Ευρωατλαντικούς θεσμούς. Τέλος, ανέφερε ότι «η Ελλάδα ανταποκρίθηκε τα τελευταία είκοσι-πέντε χρόνια στις υποχρεώσεις της στο ΝΑΤΟ και την Ε.Ε., και αυτό ισχύει και για τα τελευταία πέντε χρόνια της κρίσης, όπου η εμπιστοσύνη σε ΝΑΤΟ και Ε.Ε. δεν έχει κλονιστεί και αυτό είναι μια κατάκτηση του ελληνικού πολιτικού συστήματος».

Ειδική Συνεδρία

Ο κ. **Ανδρέας Λυκουρέντζος**, πρώην Υπουργός και ιδρυτικό μέλος της Ε.Ε.Α.Ε.Σ., συντόνισε την Ειδική Συνεδρία παρουσιάζοντας το έργο και την προσφορά στη χώρα του **πρώην Υπουργού Άμυνας κ. Ιωάννη**

Βαρβιτσιώτη. Μίλησε και αυτός για την αναγκαιότητα συνεργασίας ΝΑΤΟ και Ε.Ε. αλλά με προσοχή στη μη αλληλοεπικάλυψη των δράσεων των δύο οργανισμών.

Ο κ. **Ιωάννης Βαρβιτσιώτης**, ο οποίος είχε εκφωνήσει και την Εναρκτήρια Ομιλία στο **1^ο Συμπόσιο της Ε.Ε.Α.Ε.Σ. το Μάιο του 1991**, ανέφερε ότι «Έζησα ως Υπουργός Εθνικής Άμυνας (1990-1993) μια ξεχωριστή

περίοδο στη διαδρομή της νατοϊκής συμμαχίας. Ήταν η εποχή που με την κατάρρευση του τείχους του Βερολίνου εκατομμύρια ανθρώπων ανέπνεαν τον αέρα της Ελευθερίας. Παρά ταύτα ο φόβος μήπως επανέλθει η Σοβιετική απειλή κυριαρχούσε μέσα στις καρδιές τους γεγονός που τους έκανε να ζητούν να καλυφθούν κάτω από τη Νατοϊκή ομπρέλα, να ζητούν να γίνουν μέλη της νατοϊκής συμμαχίας».

Επιπλέον, έκανε λόγο για δύο νέες μορφές συγκρούσεων: α) τον οικονομικό πόλεμο και β) την τρομοκρατία, στις οποίες το ΝΑΤΟ πρέπει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή. Επιπρόσθετα, παίρνοντας θέση στις μεγάλες αντιθέσεις που τροφοδοτούν οι ανταγωνισμοί και οι ανακατατάξεις ανάμεσα στα Κράτη, αλλά και στο εσωτερικό των διεθνών Οργανισμών, έκανε λόγο για βαθιά κρίση και κίνδυνο αποσύνθεσης της Ε.Ε. Τέλος, υποστήριξε ότι υπάρχει «έλλειμμα ηγεσίας» στην Ευρώπη προκειμένου να γίνει ένα

αποφασιστικό βήμα προς την «ευρωπαϊκή ενοποίηση», αλλά και ότι υπάρχουν ηγεσίες, οι οποίες «υποκύπτουν στον εθνικισμό και τον λαϊκισμό».

Σχολιάζοντας το περιεχόμενο της ομιλίας του κ. Βαρβιτσιώτη, ο Καθηγητής Ιστορίας, **κ. Ευάνθης Χατζηβασιλείου** στάθηκε ιδιαιτέρως στην «υφή» του NATO και στους ορισμούς περί ασφάλειας που ανέφερε ο πρώην Υπουργός. Ο κ. Χατζηβασιλείου ανέφερε ακόμα, ότι: «Το NATO, πράγματι, είναι πρωτίστως μια στρατιωτική συμμαχία: προστάτευσε την ισορροπία ισχύος και απέτρεψε τον πόλεμο κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου. Υπήρξε ένας από τους βασικούς παράγοντες που διασφάλισαν την ειρήνη και έφεραν έναν εικοσιπενταετή κύκλο ειρήνης και ευημερίας μετά το 1991. Αλλά εκτός από τους βασικούς του στρατιωτικούς ρόλους, το NATO είναι και κάτι ακόμη: είναι μια αξιακά προσανατολισμένη ένωση ανεξάρτητων κρατών. Θεμελιώνεται στην κοινή αποδοχή των μελών του θεμελιωδών αξιών και έτσι αποτελεί μια βασική μορφή διεθνούς οργάνωσης η σημασία της οποίας δεν μειώθηκε μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου...»

Συνεχίζοντας ανέφερε «Στη μεταβιομηχανική εποχή, δεν φτάνει μόνον η δράση των κρατικών οντοτήτων. Και το NATO είναι στην πρώτη γραμμή αυτής της διαδικασίας – π.χ. στην επιστημονική συνεργασία, κάτι που στη χώρα μας είναι περίπου άγνωστο». Επιπλέον υποστήριξε ότι: «Αυτές οι ενώσεις πολιτών που ασχολούνται με το διεθνές σύστημα έγιναν ακόμη πιο ενεργές και απαραίτητες μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, όταν οι συνεκτικοί δεσμοί που ένωναν τα μέλη της Δύσης (και του NATO) έμοιαζαν έτοιμοι να χαλαρώσουν, επειδή ακριβώς εξέλιπε ο άμεσος αντίπαλος». Και ολοκλήρωσε λέγοντας: «Η Ελληνική Ένωση για την Ατλαντική και Ευρωπαϊκή Συνεργασία ιδρύθηκε τότε, με το τέλος του Ψυχρού Πολέμου. Είναι το ελληνικό τμήμα ενός μεγάλου δικτύου που συνδέει τις κοινωνίες με το διεθνές σύστημα. Ειδικά όμως για την Ελλάδα είναι ένας μοχλός εξωστρέφειας, επικοινωνίας με τις διεθνείς τάσεις – πράγματα που σε γενικές γραμμές μας λείπουν και τα χρειαζόμαστε επειγόντως, περισσότερο σήμερα από ποτέ. Δεν είναι ένας κρατικός οργανισμός, αλλά μια δημιουργική ανταπόκριση της ελληνικής κοινωνίας στις προκλήσεις του σύγχρονου κόσμου. Αυτό, πιστεύω, τιμούμε με τη σημερινή μας εκδήλωση».

Η Αμερικανική Προοπτική

Τη συνεδρία συντόνισε η **κα. Αλίκη Μητσάκου**, Ιδρυτικό Μέλος της Ε.Ε.Α.Ε.Σ. και Διευθύντρια στο «Διεθνές Κέντρο Ηγετικών Σπουδών»-TICLS, η οποία παρουσιάζοντας τον νέο Πρέσβη των ΗΠΑ **κ. Geoffrey Pyatt**, ανέφερε τα σημαντικά σημεία της μακρόχρονης προσφοράς του στην εκπροσώπηση των Η.Π.Α. σε περιοχές που βρίσκονται στην αιχμή της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής. Με μεταπτυχιακό στις Διεθνείς Σχέσεις από το Γέηλ, και Πτυχίο στις Πολιτικές Επιστήμες από το Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια, υπηρέτησε στο Εθνικό Συμβούλιο Ασφαλείας, στο επιτελείο του Αναπληρωτή Υπουργού Εξωτερικών Τάλμποτ, στις αποστολές των ΗΠΑ στην Ονδούρα και την Ινδία, Βοηθός Υφυπουργός Εξωτερικών, επικεφαλής του Γραφείου Κέντρο-Ασιατικών και Νότιο-Ασιατικών

Υποθέσεων, Επιτετραμμένος της Αμερικανικής Αποστολής στη Διεθνή Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας στη Βιέννη, στην Αμερικανική Πρεσβεία στο Νέο Δελχί και Πρέσβης στην Ουκρανία 2013 – 2016, έχοντας διαχειριστεί την Ουκρανική Κρίση.

Ο **κ. Pyatt**, τόνισε ότι οι δύο χώρες μοιράζονται μια ισχυρή και διαρκή συνεργασία βασισμένη στην αμοιβαία προσήλωση στις κοινές δημοκρατικές αξίες, οι οποίες αποτελούν το θεμέλιο της ειρήνης, της

ασφάλειας και της ευημερίας στην Ευρώπη. Η πρόσφατη επίσκεψη του Προέδρου Ομπάμα στην Ελλάδα, όπως ανέφερε, υπογραμμίζει τη σημασία της συνεργασίας μας αλλά και την αξία που αποδίδουν οι Ηνωμένες Πολιτείες στην Ελλάδα - ως πυλώνα ισχύος και σταθερότητας στην περιοχή αυτή, ως σύμμαχος στο ΝΑΤΟ και ως Κράτος-Μέλος της Ε.Ε. Ανέφερε επίσης τη σημασία του ΝΑΤΟ, ως τον ακρογωνιαίο λίθο για την περιφερειακή ασφάλεια και ως αφετηρία για την αντιμετώπιση των βασικών προκλήσεων ασφαλείας όπως το ISIL.

Σχετικά με το θέμα των μεταναστευτικών ροών, επαινέσε την Ελλάδα για την «ανθρωπιστική της προσέγγιση». Επιπλέον ανέφερε ότι, η Παράκτια Δραστηριότητα του ΝΑΤΟ στο Αιγαίο στο πλαίσιο του Standing NATO Maritime Group II - ή SNMG II - παίζει σημαντικό, σταθεροποιητικό ρόλο στην πρόληψη της λαθραίας μεταφοράς μεταναστών στην Ελλάδα.

Όσον αφορά τη Ρωσία, ανέφερε: «Ελπίζω να είμαστε όλοι πολύ σαφείς σχετικά με τη σημασία της αρχής του Διεθνούς Δικαίου, ότι τα διεθνή σύνορα δεν μπορεί να αλλάζουν δια της βίας, όπως έκανε η Ρωσία όταν εισέβαλε Κριμαία». Επιπλέον, εξέφρασε ότι η δέσμευση 3 δις δολλαρίων των ΗΠΑ στην περιοχή θα συνεχιστεί και το 2017.

Ο Αμερικανός Πρέσβης "έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στον περιφερειακό ηγετικό ρόλο της Ελλάδας, μία από τις λίγες χώρες που, παρά τις οικονομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει, εκπληρώνει τη δέσμευση του 2% του ΑΕΠ στον τομέα της άμυνας". Ειδικότερα, υπογράμμισε την εξέλιξη της χώρας σε καίριο ενεργειακό κόμβο, συμβάλλοντας στην ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης.

Τέλος, υπογράμμισε τις ισχυρές διμερείς αμυντικές σχέσεις με χώρες όπως η Ελλάδα, όπως μαρτυρά και η ισχυρή αμερικανική παρουσία στον κόλπο της Σούδας στην Κρήτη. Διαβεβαίωσε, επίσης, το κοινό, ότι η ΗΠΑ θα συνεχίσουν να υποστηρίζουν τη συνεργασία με τους συμμάχους τους στο ΝΑΤΟ, «οι οποίοι παραμένουν οι στενότεροι φίλοι μας και οι πιο ικανοί σύμμαχοι».

«Ελληνική Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Άμυνας σ'ένα Μεταβαλλόμενο Διεθνές και Περιφερειακό Περιβάλλον: Προκλήσεις και Ευκαιρίες»

Την ενότητα αυτή, συντόνισε και σχολίασε ο αρθρογράφος της «Καθημερινής» **κ. Αθανάσιος Έλλης**.

Σε αυτή την ενότητα ο πρώην Υπουργός **κ. Ευάγγελος Βενιζέλος**, υποστήριξε ότι: «Η ελληνική

εξωτερική πολιτική και η πολιτική ασφάλειας διαμορφώνεται τα σαράντα δύο χρόνια της Μεταπολίτευσης γύρω από έντεκα σταθερές, που αποτελούν, κατά τη γνώμη μου, κεκτημένο των βασικών πολιτικών δυνάμεων που άσκησαν την εξουσία την περίοδο αυτή. Και τα δύο κορυφαία πρόσωπα, τα οποία είναι, κατά τη γνώμη μου, πατέρες

αυτής της ενιαίας εθνικής στρατηγικής είναι ο Κωνσταντίνος Καραμανλής και ο Ανδρέας Παπανδρέου. Αυτές οι ένδεκα σταθερές αμφισβητούνται ή εν πάση περιπτώσει, τίθενται υπό συζήτηση όλες, την περίοδο αυτή».

Επιπλέον, έθεσε ερωτήματα ως προς τις προτεραιότητες της κυβέρνησης Trump, αν θα συνεχίσουν, δηλαδή, οι ΗΠΑ να επωμίζονται το 75% του προϋπολογισμού του ΝΑΤΟ, αν θα αλλάξουν στάση σε ζητήματα, όπως η αντιμετώπιση αυταρχικών καθεστώτων και τι θα πράξουν τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. Όσον αφορά την ρητορική Ερντογάν κατά της Ελλάδος, την απέδωσε στην ανησυχία του για τον επικείμενο

«αναδασμό» σε Συρία και Ιράκ, ενώ για το θέμα του Κυπριακού προειδοποίησε ότι δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να δεχτούμε ότι είναι διμερές ζήτημα, ούτε να διακινδυνεύσει η νομική αναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Και έκλεισε την ομιλία του επισημαίνοντας ότι : «Δεν διεξάγεται στο δημόσιο λόγο σοβαρή και σε βάθος συζήτηση για αυτό που λέγεται εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας. Αυτό είναι δείγμα ακραίας και επικίνδυνης παρακμής του δημοσίου λόγου και η κοινωνία των πολιτών πρέπει να διεκδικήσει και να επιβάλλει μία ορθή ημερήσια διάταξη, που αν μη τι άλλο είναι διορατική και έχει συνείδηση της ιστορίας».

Στο πλαίσιο της ίδιας ενότητας, ο **κ. Γεώργιος Κουμουτσάκος**, Υπεύθυνος Τομέα Εξωτερικής Πολιτικής της Νέας Δημοκρατίας, υποστήριξε πως τα τελευταία χρόνια υποχωρεί η κοινοτική αλληλεγγύη και οξύνονται οι ανταγωνισμοί μεταξύ κρατών-μελών, με ανοικτό το ενδεχόμενο να περάσουμε στην εποχή των ενδο-οικογενειακών εντάσεων και αντιπαραθέσεων, των εθνικισμών και του εθνικού εγώ», αφήνοντας ανοικτό και το ενδεχόμενο και άλλων αποχωρήσεων μετά τη Βρετανία. Προειδοποίησε, επίσης, σε σχέση με το Κυπριακό ότι «δεν μπορεί να πάμε σε δημοψήφισμα χωρίς καλή προετοιμασία και χωρίς μια καλή συμφωνία», η οποία θα τεθεί προς κρίση στις δύο κοινότητες. Καλή προετοιμασία ζήτησε και πριν οποιαδήποτε συζήτηση με την τουρκική ηγεσία, ώστε να μην μπουν προς συζήτηση και θέματα που όπως είπε δεν πρέπει να συζητηθούν τώρα.

«Ευρωπαϊκή Στρατηγική Ασφάλειας και Άμυνας: Ασυμμέτρες Απειλές: Ασταθείς Οικονομίες και Ασφάλεια, Κυβερνοπόλεμος, Ευρωπαϊκή Ενεργειακή Ασφάλεια, Προσφυγικά και Μεταναστευτικά ρεύματα στη Μεσόγειο. Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή»

Η **κα. Μαριέττα Γιαννάκου**, πρώην Υπουργός Παιδείας και πρώην Ευρωβουλευτής, η οποία συντόνισε αυτή την συνεδρία, στην εισήγησή της επεσήμανε ότι το ευρωπαϊκό θεσμικό οικοδόμημα, δυστυχώς, απειλείται από εγωιστικές πρωτοβουλίες διαφόρων Κρατών. Υπογράμμισε, επίσης, την προνομιακή και

στρατηγική θέση της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΝΑΤΟ, θέση η οποία πρέπει να αξιοποιηθεί επαρκώς.

Ο **κ. Βασίλειος Λεβέντης**, Πρόεδρος της Ένωσης Κεντρώων, αναγόνοντας το ζήτημα της ασφάλειας σε θέμα, εκ των προτέρων δικαιοκ και δικαιοσύνης, υποστήριξε, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει απογοητεύσει

πολλούς ένθερμους υποστηρικτές στο παρελθόν, με τις σημερινές επιλογές των πολιτικών της.

Ο Ευρωβουλευτής του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος από την Νέα Δημοκρατία, **κ. Γεώργιος Κύρτσος**, αναφέρθηκε στην πρόσφατη απόφαση του Βρετανικού Λαού να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Παράλληλα παρουσίασε μια περιγραφική ανάλυση τρεχόντων Ευρωπαϊκών Προκλήσεων, όπως ο Κυβερνοπόλεμος, η Ενεργειακή Ασφάλεια και τα μεγάλα προσφυγικά και μεταναστευτικά ρεύματα. «Κατά την άποψή μου δεν μπορεί να υπάρξει αποτελεσματική απάντηση στον ακήρυχτο κυβερνοπόλεμο χωρίς την επιβολή κανόνων στο διαδίκτυο που θα προστατεύουν την ενημέρωση, τα δικαιώματα των πολιτών και θα αποτρέπουν την ψηφιακή επικυριαρχία των ΗΠΑ επί της ευρωπαϊκής οικονομίας».

«Τέλος, στο ζήτημα της ευρωπαϊκής ενεργειακής ασφάλειας έχουμε τεράστια απόσταση να καλύψουμε για να περιορίσουμε την ενεργειακή μας εξάρτηση αλλά και το ανταγωνιστικό μειονέκτημα σε σχέση με το εξαιρετικά χαμηλό ενεργειακό κόστος των επιχειρήσεων που λειτουργούν στις ΗΠΑ. Παρά τα φιλόδοξα σχέδια δεν υπάρχει ούτε πρόκειται να υπάρξει στο άμεσο μέλλον κοινή ευρωπαϊκή ενεργειακή πολιτική».

Στην ίδια Συνεδρία, ο Βουλευτής του Πολιτικού Κόμματος «Το Ποτάμι» **κ. Σπυρίδων Δανέλλης**, εισήγαγε την έννοια της Ανθρώπινης Ασφάλειας και τόνισε ότι «... στο όχι πολύ μακρινό μέλλον, η ανθρώπινη ασφάλεια, δηλαδή το «ευ ζην», θα απειληθούν από την διαφαινόμενη κλιματική αλλαγή. Η σταδιακή αύξηση της θερμοκρασίας σε συνδυασμό με την ξηρασία και τους διαρκώς μειούμενους υδάτινους πόρους ενδέχεται να φέρει συγκρούσεις μεταξύ ομάδων στην ίδια χώρα ή σε γειτονικές, όπως ήδη συμβαίνει σε χώρες της Αφρικής και της Νότιας Ασίας». Συνηγορώντας, ότι το νέο πλαίσιο ασύμμετρων απειλών, όπως η Κλιματική Αλλαγή και ο Κυβερνοπόλεμος θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια της Ευρώπης.

«Μπορεί η Ευρωπαϊκή Ένωση να αποκτήσει μια Αυτόνομη Αμυντική Ταυτότητα; Ο Ρόλος των Εθνικών Αμυντικών Βιομηχανιών»

Την Ενότητα συντόνισε ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αιγαίου και Πρόεδρος του Κέντρου Μελετών Ασφάλειας, **κ. Παναγιώτης Τσάκωνας**. Έλαβαν μέρος με εισηγήσεις τους ο Αντιπρόσωπος Αναπτυξιακών Πρωτοβουλιών της Lockheed Martin, **κ. Ντένης Πλέσσας**, ο Πρόεδρος της ΕΑΒ **κ. Ζαχαρίας Γκίκας**, καθώς και οι **κκ. Τάσος Ροζολής και Γεώργιος Τρουλινός**, Πρόεδροι του Συνδέσμου Ελλήνων Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού και της Ένωσης Ελληνικών Εταιρειών Αεροδιαστημικής και Άμυνας αντίστοιχα. Και οι τέσσερις ομιλητές επεσήμαναν την ανάγκη ανάπτυξης αυτόνομης αμυντικής ταυτότητας με επέκταση των δραστηριοτήτων του EDA (European Defense Agency). Τόνισαν ακόμα τη σημασία της διαλειτουργικότητας και αποδοτικότερης χρήσης των ήδη περιορισμένων διαθέσιμων πόρων

για την Άμυνα και την Ασφάλεια και έκαναν ειδική μνεία στο υπάρχον θεσμικό πλαίσιο διαφάνειας (Οδηγία 2011/9). Υπογράμμισαν περαιτέρω την ανάγκη ανταγωνιστικότητας και αξιοποίησης Πρακτικών βέλτιστης απόδοσης (Best Value Practice), ώστε να εξακολουθήσει η Ελληνική Αμυντική Βιομηχανία να παραμένει αξιόπιστη επιλογή σε διεθνές επίπεδο.

«Συνεργασία Ευρωπαϊκής Ένωσης και NATO»

Κύριος ομιλητής στη συνεδρία αυτή ήταν ο Στρατηγός **κ. Μιχαήλ Κωσταράκος**, Πρόεδρος της

Στρατιωτικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος ξεκίνησε την ομιλία του λέγοντας ότι: «Είμαι βαθύτατα πεπεισμένος ότι ο δημόσιος διάλογος για θέματα τόσο σημαντικά για τις κοινωνίες εκατέρωθεν του Ατλαντικού Ωκεανού, όπως είναι η συνεργασία μεταξύ δύο υπερεθνικών οντοτήτων με παγκόσμια εμβέλεια όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση και το NATO, οφείλει να είναι συνεχής, ζωντανός, αλλά και ανοικτός στους άμεσους ενδιαφερόμενους, οι οποίοι είναι τελικά οι ίδιοι οι πολίτες».

Επίσης, σκιαγράφησε το νέο γεωστρατηγικό πλαίσιο και την πιθανή προοπτική μετατόπισης του ενδιαφέροντος

των Ηνωμένων Πολιτειών από την Ευρωπαϊκή Ήπειρο στην Πλευρά του Ειρηνικού. Όπως είπε και ο ίδιος:

«Ζούμε σε μια μεταβατική περίοδο, μια περίοδο τεκτονικών γεωπολιτικών αλλαγών σε παγκόσμιο επίπεδο. Μια περίοδο κατά την οποία καταγράφεται η ανάδυση νέων περιφερειακών δυνάμεων, ορισμένες εκ των οποίων δεν θέτουν όρια στο εύρος των προσδοκιών τους. Αυτή η ανάδυση συνοδεύεται από την αμφισβήτηση εκ μέρους αυτών των δυνάμεων, της υπάρχουσας τάξης πραγμάτων, όπως αυτή διαμορφώθηκε μετά τη λήξη του Ψυχρού Πολέμου. Αυτή η πραγματικότητα ωθεί τις ΗΠΑ στην μετατόπιση του κέντρου του ενδιαφέροντός τους προς την Ασία, και ιδιαίτερος προς τη νοτιο-ανατολική Ασία, και τη λεκάνη του Ειρηνικού».

Και συνέχισε «Θεωρώ πως το 2016 αποτελεί έτος-σταθμό, όχι μόνο για την Ευρώπη αλλά γενικότερα. Το 2016 είχαμε τρία σημαντικά γεγονότα, τα οποία συνδυαζόμενα θα επηρεάσουν την ευρωπαϊκή ασφάλεια στο μέλλον. Πρόκειται για γεγονότα τα οποία αφορούν τη διαμόρφωση της συνεργασίας μεταξύ Ευρωπαϊκής Ενώσεως και NATO.

Γεγονός 1ο: Η παρουσίαση από την Ύπατη Εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, της *"Παγκόσμιας Στρατηγικής"* (*Global Strategy*) τον περασμένο Ιούνιο.

Γεγονός 2ο: Η υπογραφή της *Κοινής Διακήρυξης Ευρωπαϊκής Ενώσεως-NATO* από τους ηγέτες των δύο οργανισμών.

Γεγονός 3ο: *Οι αμερικανικές εκλογές και πιο συγκεκριμένα, το αποτέλεσμα αυτών.*

Επιπρόσθετα, υποστήριξε ότι «Δεδομένου ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση και το NATO μοιράζονται την ίδια, εν πολλοίς, βάση κρατών-μελών, και ως αποτέλεσμα, αντλούν πόρους και δυνατότητες για τις αποστολές τους από την ίδια μοναδική δεξαμενή, καθίσταται αυταπόδεικτο ότι η όποια βελτίωση των διαθεσίμων δυνατοτήτων εντός της βάσης, βελτιώνει τις δυνατότητες και των δύο οργανισμών ταυτόχρονα». «...η ισχύς της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο διεθνές γίνεσθαι πηγάζει ακριβώς από το πολυδιάστατο του χαρακτήρα της» και τόνισε τέλος ότι «η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θέλει και δεν μπορεί να γίνει NATO. Δεν υπάρχει περίπτωση να υπάρξει "duplication of effort", διότι η Ένωση επιζητά να διαδραματίσει άλλο ρόλο και να κάνει άλλη δουλειά» και κατέληξε ότι η στενή συνεργασία Ε.Ε.- NATO είναι γεγονός και θα γίνει καλύτερη και στενότερη στο άμεσο μέλλον...Τα μηνύματα από τις Βρυξέλλες είναι ότι υπάρχει διεθνής ευρωπαϊκή και υπερπόντια βούληση. Δεν πρέπει να χαθεί ευκαιρία».

Στην συζήτηση συμμετείχαν ο Γενικός Διευθυντής του ΕΛΙΑΜΕΠ **κ. Θάνος Ντόκος** και η **κα. Ινώ Αφεντούλη** από την Διεύθυνση Δημόσιας Διπλωματίας του NATO.

Ο κ. Ντόκος, σχολιάζοντας την ομιλία του Στρατηγού Κωσταράκου επεσήμανε: «Η τρέχουσα συγκυρία είναι κρίσιμη για την Ευρώπη, που δείχνει να συνειδητοποιεί ότι η 'ήπια ισχύς' θα παραμείνει το κεντρικό εργαλείο άσκησης εξωτερικής πολιτικής αλλά θα πρέπει να συμπληρωθεί με την απαραίτητη 'σκληρή ισχύ', ενώ και τα δύο είδη ισχύος θα πρέπει να αξιοποιηθούν συνδυαστικά στη λογική της 'έξυπνης ισχύος'. Τόσο η ΕΕ (αξιοποιώντας την 'Παγκόσμια Στρατηγική Ασφαλείας'), όσο και το NATO χρειάζεται να κινηθούν πιο αποτελεσματικά στην κατεύθυνση της συνεργασίας και του καταμερισμού έργου. Στην προσπάθεια αυτή η Ελλάδα θα πρέπει να είναι ενεργός παίκτης».

Η Γαλλική Προοπτική

Την συζήτηση συντόνισε η **κα. Αλίκη Μητσάκου**, η οποία και παρουσιάζοντας τον Πρέσβη της Γαλλίας **κ. Christophe Chantepy**, αναφερομένη στην ευρύτητα της επαγγελματικής του καριέρας, από διπλωματούχος Μηχανικός της Ecole Centrale de Paris, Πτυχιούχος του Ινστιτούτου Πολιτικών Σπουδών,

απόφοιτος της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης, στο Συμβούλιο Επικρατείας, κλπ. τόνισε σημασία της διεπιστημονικότητας όσον αφορά την διευρυμένη γνώση και επαγγελματική ανέλιξη.

Ο κ. Chantergy προέτρεψε σε περισσότερη εμπάθουση για το ζήτημα της Ευρωπαϊκής Ασφάλειας και Άμυνας. Έδωσε μεγάλη σημασία στη συνεργασία των δύο οργανισμών Ευρωπαϊκής Ένωσης και ΝΑΤΟ επισημαίνοντας την ανάγκη μη επικάλυψης των δραστηριοτήτων των δύο Οργανισμών, ιδιαίτερα μάλιστα στη σημερινή κρίσιμη οικονομική περίοδο. Τόνισε την ανάγκη για ενισχυμένη συνεργασία σε θέματα ανταλλαγής πληροφοριών στην κοινή μάχη εναντίον της τρομοκρατίας, για την αποτροπή τραγωδιών του πρόσφατου παρελθόντος κάτι που η χώρα του βίωσε επανειλημμένα.

Επετειακή Συνεδρίαση

Στο τέλος του Συμποσίου ο Πρόεδρος της Ε.Ε.Α.Ε.Σ., κ. Θεόδωρος Γεωργίου, παρουσίασε ένα σύντομο απολογισμό των δραστηριοτήτων της Ένωσης από την ίδρυσή της.

Ακολούθησε η απόδοση τιμών στον Αντιναύαρχο ε.α. **κ. Βασίλειο Μητσάκο** Π.Ν., εκ των ιδρυτικών μελών της Ε.Ε.Α.Ε.Σ. και Βετεράνο του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Στη διάρκεια του πολέμου, νεαρός δόκιμος προσπάθησε να διαφύγει στην Αλεξάνδρεια για να περατώσει τις ναυτικές σπουδές του, συνελήφθη αλλά διέφυγε των Δυνάμεων του Άξονα, καταδικάστηκε όμως ερήμην σε θάνατο. Τελικά, κατόρθωσε να φτάσει μαζί με άλλους συναδέλφους του σχεδόν πεζοί από το Χαλέπι στην Αλεξάνδρεια. Ο Αντιναύαρχος κ. Βασίλειος Μητσάκος υπήρξε από τους πρώτους Έλληνες Αξιωματικούς στο «Standing Group» του ΝΑΤΟ στην Ουάσινγκτον πριν μεταφερθεί στις Βρυξέλλες και εξελιχθεί σε Military Committee, στην οποία και υπηρέτησε. Διετέλεσε ακόμα Εκπρόσωπος του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας στις διαπραγματεύσεις για το Δίκαιο της Θάλασσας και την Υφαλοκρηπίδα στη Νέα Υόρκη και τη Γενεύη, και έχει συγγράψει σχετικό εγχειρίδιο πάνω στο θέμα αυτό. Έχει αποφοιτήσει από όλα τα Ανώτερα και Ανώτατα Σχολεία του Ναυτικού στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό, έχει τιμηθεί με πλήθος παρασήμων.

Την τελετή βράβευσης προς τον κ. Μητσάκο προλόγισε ο **κ. Θεόδωρος Ψαλιδόπουλος**, Δημοσιογράφος και Πολιτικός Επιστήμων. Ο κ. Ψαλιδόπουλος, σε μία ιδιαίτερα συγκινητική ομιλία, επεσήμανε ότι στην εισήγηση του περιλαμβάνονται τρεις ουσιαστικοί λόγοι, οι οποίοι υπαγορεύουν τη

βράβευση του Αντιναυάρχου ε.α. κ. Βασιλείου Μητσάκου: **1)** ότι η Ένωση για Ατλαντική και Ευρωπαϊκή Συνεργασία αποτέλεσε διάυλο δημοκρατικού διαλόγου για την κοινωνία των πολιτών πριν από 25 χρόνια και εξακολουθεί σήμερα να ανταποκρίνεται στην ανάγκη του διαλόγου και της συνεννόησης. Ο κ. Μητσάκος, ως Ιδρυτικό της Μέλος, συνέβαλε καταλυτικά προς αυτή την κατεύθυνση.

2) στην απάντηση του ερωτήματος, τι ήταν εκείνο που παρακινούσε τους πρωτοετείς σπουδαστές της Σχολής Ναυτικών Δοκίμων, της Τάξεως του 1940, να επιδιώκουν, ήδη από την έναρξη της ναζιστικής Κατοχής να εγκαταλείψουν την χώρα και την ασφάλεια των σπουδών τους στο Πολυτεχνείο, προκειμένου να διακινδυνεύσουν τη ζωή τους στον πόλεμο για την απελευθέρωση της χώρας μας. Και τέλος,

3) Η γενιά του Πολέμου στην οποία ανήκει ο κ. Μητσάκος, προσέφερε τη νεότητα και την ενεργητικότητά της στο βωμό της υπεράσπισης των πιο σπουδαιών αξιών της Πατρίδας. Ο κ. Ψαλιδόπουλος τόνισε χαρακτηριστικά ότι «τιμώντας έναν βετεράνο του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου προερχόμενο από το Πολεμικό Ναυτικό, τιμάμε την ιστορική νίκη της χώρας μας ενάντια στον φασισμό. Τιμάμε την απελευθέρωση της Ευρώπης από την απειλή του ναζισμού και τιμούμε ακόμα το ένδοξο Πολεμικό Ναυτικό μας».

Την βράβευση πραγματοποίησε ο Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Άμυνας, **κ. Δημήτριος Βίτσας** μαζί με τα Ιδρυτικά Μέλη της Ε.Ε.Α.Ε.Σ. σε μια ιδιαίτερα συγκινητική στιγμή. **Ο Αντιναύαρχος κ. Βασίλειος Μητσάκος**, ευχαριστώντας για την τιμή που του έγινε είτε, με αφοπλιστική απλότητα και γνήσια φυσικότητα, **«ότι έκαναν οι συνάδελφοί μου κι εγώ ήταν υποχρέωσή μας που πήγαζε από την αγάπη μας για την Πατρίδα και το Πολεμικό Ναυτικό και τίποτα περισσότερο από το να τηρήσουμε τον όρκο που δώσαμε».**

Ομιλία Λήξης

Εκ μέρους του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας έκλεισε με την ομιλία του το Συμπόσιο, **ο Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Άμυνας, κ. Δημήτριος Βίτσας**. Ο κ. Βίτσας, συνεχάρη την Ελληνική Ένωση για Ατλαντική

και Ευρωπαϊκή Συνεργασία για την 25χρονη δράση της στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Στην ομιλία του επεσήμανε την αντίθεση των υψηλών αμυντικών απαιτήσεων που προέρχονται από τις σημερινές προκλήσεις ασφάλειας και το πρόβλημα της αντιμετώπισής τους σε καιρούς χαμηλών οικονομικών επιδόσεων και πολιτικών λιτότητας. Διερωτήθη «αν προτεραιότητα έχει πλέον το Σύμφωνο σταθερότητας για την οικονομία ή το Σύμφωνο Ασφάλειας». Ακόμα, άσκησε κριτική στο έλλειμμα μηχανισμών αντιμετώπισης κρίσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, επεσήμανε τον ενεργό ρόλο του Συμβουλίου Αμυντικής Έρευνας Τεχνολογίας και Βιομηχανίας (ΣΑΕΤΒ), που παρά την οικονομική κρίση στην Ελλάδα, αποτελεί ένα όργανο χρήσιμο για τη διαμόρφωση της Εθνικής Αμυντικής Βιομηχανικής Στρατηγικής. Τέλος, με αφορμή τον πατριωτισμό και τη γενναιότητα της γενιάς του 1940, διαβεβαίωσε για το αξιόμαχο των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων τις οποίες και ευχαρίστησε για τη διαχρονική συμβολή

τους τονίζοντας ότι: «Είμαι αισιόδοξος για το μέλλον των Ενόπλων μας Δυνάμεων εμπιστευόμενος την αξιοσύνη της ηγεσίας, τον επαγγελματισμό και τις ικανότητες των στελεχών, των στρατευσίμων και του πολιτικού προσωπικού».

*Την περίληψη επιμελήθηκαν η κ. Κωνσταντίνα Ψωμοδότη, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και ο κ. Kristo Doni, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, που συνεισέφεραν και στη διοργάνωση του Συμποσίου, κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης στη Γραμματεία της Ε.Ε.Α.Ε.Σ.

Για την αυθεντικότητα των ομιλιών ανατρέξατε στα επισυναπτόμενα αρχεία.